

การพัฒนาารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการ
ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

FORMAT OF OCCUPATIONAL TRAINING IN THE BUDDHIST'S WAY FOR THE
SERVICEMEN AT SURANAREE MILITARY BARRACKS NAKHON RATCHASIMA
PROVINCE, THAILAND

วิเชียร นามการ* โฆสิต แพงสร้อย** สุรพงษ์ คงสัตย์***

vichain Namgan, Kosit Phaengsoi, Suraphong Kongsat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีความมุ่งหมาย 3 ประการ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธ 3) เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา .โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยคือ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี เป็นรูปแบบหนึ่งของการฝึกอาชีพของทหารกองประจำการในอดีตและสภาพปัจจุบันการฝึกอาชีพของทหารกองประจำการมีความสัมพันธ์กับอาชีพเดิมของทหาร ได้แก่รูปแบบการฝึก อาชีพช่างเดินสายไฟฟ้า เบื้องต้น ช่างทำเหล็กดัด ช่างไม้ ช่างรถยนต์ ทำปุ๋ยหมัก และทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ แต่ประสบปัญหาเรื่องงบประมาณน้อย สภาพอาคารและอุปกรณ์ไม่ค่อยพร้อม ครูมีประสบการณ์น้อย ทหารกองประจำการมีประสบการณ์น้อย ระยะเวลาสั้น หลักสูตรไม่สมบูรณ์ ซึ่งจากสภาพปัจจัยปัญหาดังกล่าว ได้การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธ 5 ด้านได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันอดทน การประหยัดอดออม การตรงต่อเวลา และการมีระเบียบวินัย

คำสำคัญ: วิถีพุทธ, การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพ

ABSTRACT

The purposes of this research study were: 1) to study the history of occupational training model based on Buddhist way of stack soldier services of

* Doctor of Philosophy Program in Cultural Science, Faculty of Cultural Science, Mahasarakham University

** Doctor of Philosophy Program in Cultural Science, Faculty of Cultural Science, Mahasarakham University

*** Doctor of Philosophy Program in Cultural Science, Faculty of Cultural Science, Mahasarakham University

Suranaree Military Camp in Nakhon Ratchasima, 2) to study the current situation and problems of occupational training model development based on Buddhist way, and 3) to study the development of occupational training model based on Buddhist way of stack soldier services of Suranaree Military Camp in Nakhon Ratchasima.

The participants of this study included participants passed both occupational skill test and morality and ethical test. The participants who took the driving course passed the occupational training course and had received the driving license. In terms of the attitude test, the majority of the participants agreed with the occupational training course. Meanwhile, they also received the manual and acknowledged the importance of the occupational training. The attitude of the participants towards the occupational trainers was in the high level. The overall of the participants was able to employ this knowledge to earn for their living after their discharge. In summary, the participants had practiced according to the occupational training courses. In prior to their implementation for their living, they all had to pass the five aspects of the morality and ethical test based on the Buddhist way.

Keyword: Buddhist way, development of occupational training model

1. บทนำ

ความสำคัญการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เร่งรัดความเจริญเติบโต การเพิ่มรายได้ของประชากร โดยอาศัยการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิต ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน นำค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงาม พื้นฟูบทบาทของสถาบันศาสนา ด้านศีลธรรม กองทัพบกมีภารกิจหนึ่งคือ กำลังพลที่เกณฑ์เข้ารับราชการทหาร เรียกว่า ทหารกองประจำการ มีเวลารับราชการ 2 ปี ได้รับการฝึกอาชีพให้ก่อนปลด โดยกรมยุทธศึกษาทหารบกเป็นหน่วยรับผิดชอบการกำหนดหลักสูตร การฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 สาขา คือสาขาช่าง และสาขาการเกษตร ระยะเวลาฝึกอบรม 144 ชั่วโมง การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเป็นมาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการ ค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อศึกษาการพัฒนาแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เริ่มวิจัยจากเดือนกรกฎาคม 2556 ถึงเดือนกรกฎาคม 2557 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 8 หน่วยประกอบด้วย ศูนย์ต่อสู้ป้องกันภัยทางอากาศ

กองทัพบกที่ 2 ประจำพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมทหารปืนใหญ่ที่ 3 กองพันทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานที่ 2 กองพันทหารใหญ่ที่ 103 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 3 กองพันส่งกำลังบำรุงและบริการที่ 22 กองบัญชาการช่วยรบที่ 2 กองพันทหารราบ มณฑลทหารบกที่ 21 (ศูนย์สาธิตการเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงค่ายสุรนารี ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ มณฑลทหารบกที่ 21) และศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่ายสุรนารี

สภาพปัจจุบันและปัญหา มีความแตกต่างกันเห็นได้ชัดเจน ได้แก่ ระดับการศึกษาพื้นฐาน การประกอบอาชีพเดิมของทหาร รายได้ พื้นที่ทำเลที่ตั้งห้องอบรม ขนาดของหน่วย ลักษณะอาคารสถานที่ จำนวนทหารกองประจำการ บุคลากร ครู อุปกรณ์เครื่องช่วยฝึก งบประมาณ การบริการอื่น ๆ และห้วงระยะเวลาฝึกอบรมเพียง 144 ชม. ตามนโยบายของกองทัพบก ความแตกต่างดังกล่าวเป็นที่มาของ สภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐานระดับการศึกษา พื้นฐานความรู้ ขนาดของหน่วย จำนวนทหารกองประจำการ ความสนใจต้องการฝึกอบรมของสาขาอาชีพ สามารถจำแนกได้ เช่น ต้องการฝึกอาชีพเดิมก่อนเข้าเป็นทหารกองประจำการ ต้องการฝึกอาชีพใหม่ และที่ยังไม่มีอาชีพ โดยการปฏิบัติตามหลักทฤษฎี 4 มิติ สอดคล้องกับ 4 มิติของทฤษฎี 4 มิติ คือธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน เป็นหลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น ได้แก่ 1) ถึงพร้อมด้วยความหมั่น 2) ถึงพร้อมด้วยการรักษา 3) การคบคนดีเป็นมิตร 4) การมีความเป็นอยู่ ด้วยวิธีปฏิบัติตามขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธ 7 วิธี ได้แก่ 1) อนุศาสนาจารย์/พิธีไหว้ครู 2) การปฏิญาณตนก่อนเข้าและหลังการอบรมอาชีพ 3) การใช้สื่อและป้ายคติธรรมประจำหน่วย 4) การใช้วินัย 9 ข้อ ของทหาร 5) การสอดแทรกวิถีพุทธในขณะฝึกอาชีพ 6) ปฏิบัติที่สำนักปฏิบัติธรรม 7) ผู้บังคับหน่วยสอนโดยตรงก่อนพิธีปิดอบรม โดยฝึกอาชีพที่เกี่ยวกับ อาชีพสาขาช่าง ได้แก่ ช่างเดินสายไฟฟ้าเบื้องต้น ช่างทำเหล็กดัด ขั้วรถยนต์และสอบใบอนุญาตขั้วรถยนต์ อาชีพสาขาการเกษตร ได้แก่ การทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพ

การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา การฝึกอาชีพของทหารกองประจำการแต่ละหน่วยมีสภาพคล้ายกันคือระดับการศึกษาของทหาร ภูมิจำพวกเดิมในการประกอบอาชีพ ห้วงระยะเวลาการอบรมทหารก่อนปลดเพียง 2 เดือน ทำให้มีสมาธิในการเรียนน้อย แต่ละหน่วยมีการพัฒนารูปแบบการฝึกที่แตกต่างกัน ได้แก่ การสอบถามความต้องการของทหารที่สนใจเลือกฝึกอาชีพอะไร พื้นฐานอาชีพทหารส่วนใหญ่เป็นอย่างไร งบประมาณที่ใช้ ระยะเวลาในการฝึกอบรมและแทรกเพิ่มเวลาในการฝึกอบรมจากตารางอบรม โดยมุ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีในห้องเรียนและภาคปฏิบัติได้จริง สามารถนำไปฝึกหาความชำนาญประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้ตนเอง ครอบครัว และชุมชนหลังจากปลดจากเป็นทหารกองประจำการได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และอยู่อย่างมีความสุขในสังคมตลอดไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพทางวัฒนธรรมเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและเก็บข้อมูลภาคสนาม จากการสำรวจเบื้องต้น สังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มทั่วไป ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีการแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ความเป็นมาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา

1. ศูนย์ต่อสู้ป้องกันภัยทางอากาศกองทัพบกที่ 2 ประจำพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือฝึกอาชีพช่างเดินสายไฟฟ้าเบื้องต้น แบ่งการปฏิบัติเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเริ่มต้น ฝึกอบรมเวลา 19.00-20.00 น. ของทุกวัน เว้นวันพุธและเสาร์-อาทิตย์ ระยะที่ 2 ระยะกำลังพัฒนาการฝึกอบรมอาชีพ มีการพัฒนาขึ้นโดยเปิดหลักสูตรอบรมตามระเบียบของกองทัพบกให้อบรม 144 ชั่วโมง มีพิธีเปิดปิด และมอบใบประกาศเกียรติคุณให้ในวันปิดการอบรม นำเอาหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนามาสอดแทรก 5 ข้อได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันอดทน การประหยัด การตรงต่อเวลา และความมีระเบียบวินัย การฝึกอาชีพได้แก่ การฝึกอาชีพตาม 11 องค์ประกอบคือ 1) คุณสมบัติของครู 2) ผู้เรียน 3) เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) 4) วิถีพุทธตามลักษณะอาชีพ 5) ขั้นตอนกิจกรรม 6) ระยะเวลา 7) สถานที่และอุปกรณ์ 8) การประเมินผลตามสภาพจริง 9) หลักฐานการจบ 10) จุดเด่นของผู้จบหลักสูตร 11) จำนวนผู้จบหลักสูตรและการทำงาน/รายได้ และตัวอย่างการทำงาน ได้อาศัยหลักธรรม 5 ด้าน คือ 1) รูปแบบของความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ต่อลูกค้า มีความละเอียดและเกรงกลัวการกระทำผิด 2) รูปแบบความขยันอดทนสู้งาน 3) รูปแบบการประหยัด 4) รูปแบบการตรงต่อเวลา 5) รูปแบบความมีระเบียบวินัย

2. กรมทหารปืนใหญ่ที่ 3 การฝึกอาชีพข้าราชการและสอปไบอนุญาตข้าราชการ สภาพปัญหาพบว่า งบประมาณน้อย เครื่องมืออุปกรณ์การฝึกอาชีพมีน้อย การศึกษาดูงานเพิ่มประสบการณ์จากองค์กรภายนอกมีน้อย ระยะเวลาฝึกอบรมไม่พอและหน่วยมีอัตราการจัดได้รับอนุมัติจากกองทัพกได้รับทหารกองประจำการจำนวนน้อยต่อรุ่น ต้องอาศัยฝึกพร้อมกับหน่วยกองพันทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานที่ 2 ซึ่งเป็นหน่วยข้างเคียง และได้ แบ่งการฝึกอาชีพข้าราชการและสอปไบอนุญาตข้าราชการ ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มต้น ระยะที่ 2 ระยะกำลังพัฒนา ระยะที่ 3 ระยะพัฒนาโครงสร้างถาวร การฝึกอาชีพข้าราชการและสอปไบอนุญาตข้าราชการของทหารกองประจำการ โดยแยกเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นให้สามารถปฏิบัติได้จริงทุกคน การฝึกอบรมอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการในระยะนี้ หน่วยได้จัดทหารกองประจำการเข้ารับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ที่กองอนุศาสนาจารย์กองทัพอากาศที่ 2 ทุกวันพระและร่วมกิจกรรมเวียนเทียนวันสำคัญทางพุทธศาสนา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของทหารกองประจำการ หน่วยได้นิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมประจำเดือน

4.2 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

สภาพปัจจุบันและปัญหา ได้แก่ ระดับการศึกษาพื้นฐานการประกอบอาชีพเดิมของทหารรายได้ พื้นที่ทำเลที่ตั้งห้องอบรม ขนาดของหน่วย ลักษณะอาคารสถานที่ จำนวนทหารกองประจำการ บุคลากร ครู อุปกรณ์เครื่องช่วยฝึก งบประมาณ การบริการอื่น ๆ และห้วงระยะเวลาฝึกอบรมเพียง 144 ชม. ตามนโยบายของกองทัพก ความแตกต่างดังกล่าวเป็นที่มาของ สภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐานระดับการศึกษา พื้นฐานความรู้ ขนาดของหน่วย จำนวนทหารกองประจำการ ความสนใจต้องการฝึกอบรมของสาขาอาชีพ การฝึกอาชีพให้แก่ทหารกองประจำการเป็นการดำเนินการตามนโยบายของกองทัพ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่จะร่วมกันพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ และมีทักษะในวิชาชีพ เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ทหาร กองประจำการหลังปลดประจำการไปแล้ว อันจะเห็นได้ว่าจากสภาวะปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ขาดแคลนรายได้ เนื่องจากประสบปัญหาการว่างงานเป็นจำนวนมาก ทหารที่ปลดประจำการออกไปควรได้รับการฝึกอาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพ สร้างเสริมรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ให้สามารถต่อสู้กับปัญหาและสภาวะต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพการดำรงชีวิต ตลอดจนการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างการทำงานหรือประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน เพราะที่ผ่านมาขาดการนำหลักธรรมมาปรับใช้ตามแบบวิถีพุทธอันสืบทอดกลายเป็นวัฒนธรรมและปัญหาการว่างงาน การบอกเลิกจ้าง เป็นต้น

4.3 การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารีจังหวัดนครราชสีมา

รูปแบบการฝึกอาชีพ มีการสอนหรือปลูกฝังคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยสอนเป็นกลุ่มย่อยและ/หรือสอนแบบสอดแทรก จริยธรรมที่ทหารกองประจำการควรปฏิบัติได้แก่ 1) ความ

ชื่อตรง ได้แก่ ชื่อตรงต่อคำพูด พูดตรง พูดจริง ชื่อตรงต่อบุคคล เป็นตัวอย่างที่ดี แต่งกายดี มารยาทดี มีวัฒนธรรม ชื่อตรงต่อระเบียบวินัย รักษาระเบียบวินัย ชื่อตรงต่อเวลา ชื่อตรงต่อหน้าที่ ศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา 2) มีความสุภาพ ได้แก่ อ่อนน้อมถ่อมตน อวดทอนดกกลั่น วิเคราะห์ตน เสมอ รู้จักตนเสมอ เตือนตนเสมอ วิจาร์ณตน เป็นผู้เสียสละ กลวิธีในการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความตรงต่อเวลา ให้ความสำคัญต่อเวลาในการนัดหมาย ติดต่อ ประสานงาน ส่งงาน และคำตอบแทนต่าง ๆ 2) การรู้จักตนเองรู้จักสังคม สังเกตและให้คำแนะนำ ตักเตือนผู้ที่แต่งกายไม่เหมาะสมกับสังคมไทย การรู้จักวัฒนธรรมไทยภูมิใจในความเป็นไทย ให้แก่ ทหารกองประจำการ 3) ความรับผิดชอบ บันทึกผลการปฏิบัติงานที่ทหารกองประจำการ รับผิดชอบ 4) ความสามัคคีการทำงานเป็นทีม มีการแบ่งงานเป็นกลุ่ม และแบ่งงานตามหน้าที่ การ ตอบคำถามในนามทีม 5) ความซื่อสัตย์ ตรวจสอบการลงชื่อเข้าห้องอบรมเข้าอบรมจริง การลง สัญลักษณ์ในการเข้าอบรมสาย การเตือนและการลงโทษเมื่อไม่ซื่อสัตย์ 6) มีความศรัทธาต่อศาสนา มีความละเอียดต่อความซุกซิบบาป สอดแทรกในเนื้อหา ที่สอนทุกครั้งที่มีโอกาส ในเชิงวิเคราะห์ สถานการณ์ต่าง ๆ 7) มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การช่วยเหลือผู้มีพระคุณในกรณีเจ็บป่วย หรือ ขอความช่วยเหลืออื่น ๆ

การฝึกอาชีพตาม 11 องค์ประกอบคือ 1) คุณสมบัติของครู 2) ผู้เรียน 3) เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) 4) วิธีพุทธตามลักษณะอาชีพ 5) ขั้นตอนกิจกรรม 6) ระยะเวลา 7) สถานที่และอุปกรณ์ 8) การประเมินผลตามสภาพจริง 9) หลักฐานการจบ 10) จุดเด่นของผู้จบหลักสูตร 11) จำนวนผู้จบ หลักสูตรและการได้งานทำ/รายได้ และตัวอย่างการได้งานทำ ได้อาศัยหลักธรรม 5 ด้าน คือ 1) ด้านความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ต่อลูกค้า มีความละเอียดและเกรงกลัวการกระทำผิด 2) ด้านความขยัน อุตุนสู้งาน 3) ด้านการประหยัด 4) ด้านการตรงต่อเวลา 5) ด้านความมีระเบียบวินัย

5. อภิปรายผลการวิจัย

การฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา เป็นรูปแบบหนึ่งของการฝึกอาชีพของทหารกองประจำการในอดีต แสดงถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของทหารกองประจำการ ที่หน่วยเป็นศูนย์กลางทำหน้าที่ฝึกอบรมอาชีพให้ทหารก่อนปลด เพื่อพัฒนาตนเองและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การมีอาชีพสร้างรายได้ การพัฒนาอาชีพของทหาร กองประจำการก่อนปลด ยังมีความจำเป็นเพื่อให้ทหารมีอาชีพมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว หลังปลดสอดคล้องตามทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรมของจูเลียน สจ๊วต กล่าวถึงการศึกษาวิวัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการปรับตัวของสังคม การเปลี่ยนแปลงเป็นผลมาจากการปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยมีพื้นฐานสำคัญคือ เทคโนโลยีการผลิตโครงสร้างสังคม และลักษณะของ สภาพแวดล้อมธรรมชาติ เป็นเงื่อนไขหลักการกำหนดกระบวนการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวของ สังคมวัฒนธรรม ผลงานวิจัยของ กล่าวถึงการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของ ครอบครัวและชุมชนชนบท ยังพบว่า ชุมชนที่สามารถพึ่งตนเองได้ มีรูปแบบกิจกรรมหลักที่ใช้ในการ

พัฒนา ปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้นำชุมชนและบริบทของชุมชนที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนโดยรวม

สภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธ ของทหารกองประจำการ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพปัจจุบันของการฝึกอาชีพของทหารกองประจำการมีความสัมพันธ์กับอาชีพ 6 อาชีพ ในแต่ละหน่วยทหารสังกัด สอดคล้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์นิยม Herbert Blumer (1969 : 5) ที่กล่าวว่าทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์นิยม เป็นทฤษฎีที่เน้นความคิดเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์อาชีพ และกระบวนการตีความของการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสัญลักษณ์อาชีพต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานการเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยต่างประเทศของแอมเมอร์ ที่ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของครูที่สอนพิเศษ (Special Class Teacher) ในรัฐโอไฮโอว่า พบว่าองค์ประกอบที่ทำให้ครูพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รายได้ การยอมรับนับถือ การประกอบอาชีพของทหารกองประจำการหลังปลดอาชีพด้านช่างฝีมือหรืออาชีพทางการเกษตรกรรม ความพึงพอใจของหัวหน้างานในการปฏิบัติงาน

การพัฒนาารูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้รูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา 11 ข้อ แนวทางวิถีพุทธเข้าสู่การฝึกอาชีพของทหารกองประจำการได้ 7 แนวทาง การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงพัฒนาอาชีพมีมาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ มีวินัย มีความปลอดภัย มีทักษะความชำนาญ และมีคุณธรรมจริยธรรมยิ่งขึ้น สอดคล้องตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ที่กล่าวถึง การมองสังคมโดยเปรียบเทียบกับสิ่งมีชีวิต Organism ที่ว่าคนเราประกอบด้วยระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆ ซึ่งแต่ละระบบก็มี “โครงสร้าง” และ “หน้าที่” ของตัวเอง หากระบบใด ๆ หยดทำหน้าที่จะทำให้ร่างกายเกิดการผิดปกติ สังคมก็เช่นเดียวกัน มีระบบต่าง ๆ เช่น ระบบครอบครัว เศรษฐกิจ ศาสนา การเมือง ฯลฯ ซึ่งแต่ละระบบก็มีโครงสร้างทางสังคม Social Structure ประกอบไปด้วย “สถาบัน” (Institutions) ต่าง ๆ

หลักสูตรการเปิดอบรมอาชีพ ที่สามารถนำวิถีพุทธเข้าสู่การอบรมอาชีพได้ 7 วิธี ประกอบด้วย อนุศาสนาจารย์/พิธีไหว้ครู การปฏิญาณตนก่อนเข้าและหลังการอบรมอาชีพ การใช้สื่อและป้ายคติธรรมประจำหน่วย การใช้วินัย 9 ข้อ ของทหาร การสอดแทรกวิถีพุทธในขณะที่ฝึกอาชีพ ปฏิบัติที่สำนักปฏิบัติธรรม ผู้บังคับหน่วยสอนโดยตรงก่อนพิธีปิดอบรม สอดคล้องกับแนวคิดของจูเลียน สจ๊วต (Julian Steward) ที่กล่าวว่า นิเวศวิทยาวัฒนธรรมว่า เป็นการศึกษากระบวนการปรับตัวของสังคมภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โดยมีพื้นฐานสำคัญคือ เทคโนโลยีการผลิตโครงสร้างสังคม และลักษณะของสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เป็นเงื่อนไข เมื่อทหารกองประจำการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพ ย่อมเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้น เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่มีส่วนสนับสนุนการสร้างรายได้เพิ่มในชุมชนจากการประกอบอาชีพ ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง นำไปสู่การพัฒนาอาชีพที่ยั่งยืนของหน่วยทหารในค่ายสุรนารี

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ ทำให้ทราบถึงหน่วยที่ฝึกอาชีพให้ทหารกองประจำการ ควรนำรูปแบบการฝึกอาชีพตามแนววิถีพุทธของทหารกองประจำการค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรนำรูปแบบการฝึกอาชีพไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพในแต่ละท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาคเอกชนที่ประกอบอาชีพด้านช่างฝีมือนำรูปแบบการฝึกอาชีพไปพัฒนากิจการของตนให้มีคุณภาพเพื่อให้ผู้บริโภคพอใจและเรียกใช้บริการอยู่ตลอด

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการฝึกอาชีพทุกภาคส่วนให้หลากหลายและนำมาเปรียบเทียบ เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาส่งเสริมการฝึกอาชีพทุกระดับ
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการฝึกอาชีพของทหารกองประจำการ นับเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันของสังคม ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง
3. ควรมีการศึกษามลการรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานที่มีมูลค่าเพิ่มของชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง:แนวความคิดและยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ :ส่วนท้องถิ่น, 2541.
- กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย. รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2549. กรุงเทพฯ : ปทีเอส เพรส จำกัด, 2549.
- กรมยุทธการทหารบก. กำหนดหลักเกณฑ์การดาเนินการและการให้การสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพของหน่วยในกองทัพบก กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ หจก.อรุณการพิมพ์, 2535.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2542
- พระราชบัญญัติรับราชการทหาร, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2497.
- พระสุบิน ปณีโต. สร้างผู้ประกอบการเพื่อสังคมใช้ “วัด-พระ” เชื่อมใจชุมชน สร้างกำไรให้ “คน แต่ ก - สั ง ค ม แ ต ก ” <http://thaipublica.org/lica.org/2012/03/phra-subin-social-entrepreneur>>13 มกราคม 2556.
- พัชรินทร์ ปิยวนิชพงษ์. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพส่วนตัว ข อ ง นั นี ส ต จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย, กรุงเทพฯ : 2535.
- ไพศาล มุ่งวัฒนา. การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไฉไล, 2549.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2539.

Avolio, B. J. 1999. Full Leadership Development. California: SAGE Publication.

Ali Nasermoaddeli, Michikazu Sekine, Shimako Hamanishi andSadanobu Kagamimori.
2003a.

Associations between sense of coherence and psychological work characteristics with
changes in quality of life in Japanese Civil Servants: a 1-year follow-up study.
Industrial Health, 41: 236-241.

Ali Nasermoaddeli, Michikazu Sekine, Shimako Hamanishi andSadanobu Kagamimori.
2003b. Associations of sense of coherence with sickness absence and reported
symptoms of illness in Japanese

Civil Servants. Journal of Occupational Health, 45:231-233.

740

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (ฉบับพิเศษ) เมษายน-มิถุนายน 2560